

สรุปการประชุมสัมมนาวิชาการ เรื่อง

“ยุทธศาสตร์**การยกระดับคุณภาพ**
การศึกษาไทยทั้งประเทศ ให้ก้าวกระโดด
ภายใต้ทรัพยากรที่จำกัด”

เปิดมุมมองใหม่การศึกษาไทย

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

โลกยุค Digital Disruptive ส่งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้และวิถีการดำเนินชีวิตของมนุษย์อย่างมีนัยสำคัญ เกิดเป็นความท้าทายที่จะต้องรับมือด้วยการพัฒนาคนไทยให้มีศักยภาพ มีทักษะ มีความรู้ ความสามารถ และสมรรถนะให้พร้อมรองรับความก้าวหน้าของเทคโนโลยีดิจิทัลแบบก้าวกระโดด เมื่อย้อนหันกลับมาพิจารณาต้นทุนที่ประเทศไทยมีกลับพบว่า การจัดการศึกษาของประเทศดำเนินการภายใต้ข้อจำกัดที่มีอยู่ ไม่ว่าจะเป็นการจัดการศึกษาที่ยังไม่สามารถเตรียมและพัฒนาคนให้ มีทักษะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของแต่ละกลุ่มวัย ปฐมวัยยังพบเด็กที่มีพัฒนาการไม่สมวัย วัยเรียนเน้นการเรียนรู้ที่ให้คุณค่ากับวุฒิการศึกษามากกว่ามุ่งเป้าหมายการศึกษาและการเรียนรู้เพื่อการดำรงชีวิต วัยแรงงานมีปัญหาลดประสิทธิภาพต่ำ เนื่องจากทักษะและสมรรถนะไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน วัยผู้สูงอายุของประเทศส่วนใหญ่ต้องพึ่งพิงการดูแลจากรัฐทั้งในเชิงเศรษฐกิจ สังคม และสุขภาพ

การยกระดับคุณภาพการศึกษาจึงเป็นเรื่องสำคัญที่ทุกภาคส่วนต้องตระหนักและให้ความสำคัญ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจึงได้จัดประชุมสัมมนาวิชาการเรื่อง ยุทธศาสตร์การยกระดับคุณภาพการศึกษาไทยทั้งประเทศให้ก้าวกระโดดภายใต้ทรัพยากรที่จำกัด เพื่อรับฟังแนวคิด เปิดมุมมองใหม่ รวมทั้งแลกเปลี่ยนเรียนรู้การดำเนินงานในมุมมองของผู้ดำเนินงานภาคนโยบายและภาคปฏิบัติ ตลอดจนสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

ทุกภาคส่วน เนื่องจากการศึกษาเป็นเรื่องของคนทุกคนและเป็นการดำเนินงานแบบบูรณาการโดยไม่ใช่เรื่องของคนใดคนหนึ่งหรือหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งอีกต่อไป

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ขอขอบคุณคณะวิทยากร
รองศาสตราจารย์ ดร.ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ กรรมการในคณะกรรมการ
ปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา นายทง โชติสรยุทธ์ ประธานมูลนิธิคนไทย
เก่งขึ้น และ ดร.ภูมิสิทธิ์ สุขคนธวงค์ ผู้อำนวยการโรงเรียนโพธิสารพิทยากร
ที่ให้แนวคิดและแนวทางที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานทั้งระดับ
นโยบายและระดับปฏิบัติ อันเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงาน สถานศึกษา และ
ผู้ดำเนินงานด้านการศึกษาที่เกี่ยวข้องทั้งระดับนโยบายและระดับปฏิบัติ
เพื่อยกระดับการศึกษาของประเทศไทยให้มีคุณภาพต่อไป

(นายอำนาจ วิชยานุวัต)

เลขาธิการสภาการศึกษา

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
การประชุมฯ ครั้งนี้มีความสำคัญอย่างไร	1
สรุปสาระสำคัญ	
การศึกษาไทยทำไมต้องปฏิรูป	6
เกิดการ Disruption ทั้งภาคธุรกิจ และการศึกษา	8
พฤติกรรมของเด็กยุคใหม่	9
เมื่อเกิดการ Disruption ทางการศึกษา และพฤติกรรม ของเด็กยุคใหม่ที่เปลี่ยนไป หลักสูตรการศึกษา จะต้องเป็นอย่างไร	10
5 Big Rock ปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา	11
หลักสูตร การจัดการการศึกษาเพื่ออาชีพ	25
4 เปลี่ยน เพื่อพัฒนาและสร้างคุณภาพผู้เรียน	28
ปัญหาของประเทศไทยและปัญหาการศึกษาไทย	30
ความคาดหวัง แนวโน้ม และทิศทางที่มีต่อการศึกษาไทย	33
7 กรอบแนวคิดสำคัญที่หายไป แต่เป็นหัวใจของระบบ การศึกษา	35
ตัวอย่างของการดำเนินการด้วยวิธี Massively Scalable Process ที่เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม	37
สรุป	39

การประชุมฯ ครั้งนี้มีความสำคัญอย่างไร

ดร.อุษณีย์ ธโนศวรรย์ กล่าวถึงความสำคัญของการประชุมครั้งนี้ว่า สืบเนื่องจากสภาพการณ์ในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การยกระดับคุณภาพการศึกษาแบบค่อยเป็นค่อยไปอาจไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ยุทธศาสตร์การยกระดับคุณภาพการศึกษาไทยทั้งประเทศให้ก้าวกระโดดภายใต้ทรัพยากรที่จำกัด จึงถือเป็นประเด็นที่วงการศึกษจะต้องตระหนักและให้ความสำคัญที่จะต้องมีการพูดคุย แลกเปลี่ยนมุมมองเกี่ยวกับการยกระดับคุณภาพการศึกษาภายใต้ข้อจำกัดทั้งทรัพยากร เวลา และปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

ดร. อุษณีย์ ธโนศวรรย์ รองเลขาธิการสภาการศึกษา

นายสำเนา เนื้อทอง ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการศึกษาและ
พัฒนาการเรียนรู้ (สมร.) เน้นย้ำว่า การประชุมสัมมนาวิชาการครั้งนี้ เป็น
การรับฟังความคิดเห็นและมุมมองใหม่ ๆ ในการยกระดับคุณภาพ
การศึกษา โดยต้องการให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การดำเนินงาน ปัญหา
อุปสรรค ตลอดจนข้อเสนอแนะในการพัฒนา คุณภาพการศึกษาจากผู้เข้าร่วม
ประชุม ซึ่งประกอบด้วยกรรมการสภาการศึกษา ผู้แทน
หน่วยงาน ทั้งในระดับกระทรวง

สำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษา ครู

สถาบันการศึกษา

และนิสิตนักศึกษา

โดยได้รับเกียรติจาก

วิทยากร 3 ท่าน คือ

1. รองศาสตราจารย์

ดร.ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ กรรมการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา

2. นายทง โชติสรยุทธ์ ประธานมูลนิธิคนไทยเก่งขึ้น และ 3. ดร. ภูมิสิษฐ์

สุคนธวงศ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนโพธิสารพิทยากร

นายสำเนา เนื้อทอง ผู้อำนวยการ สมร.

ประเด็นในการประชุมประกอบด้วย

1. ทิศทางของแผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา ฉบับปรับปรุงใหม่ และการยกระดับคุณภาพการศึกษาไทยในแผนการปฏิรูปประเทศ

2. สภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษาในปัจจุบันที่ดำเนินการอยู่ รวมทั้งปัญหา และอุปสรรค

3. ยุทธศาสตร์การแก้ปัญหา เพื่อที่ยกระดับคุณภาพการศึกษาได้อย่างแท้จริง ภายใต้บริบทที่แตกต่างและการมีทรัพยากรที่จำกัด

รูปแบบการประชุมมีทั้งการประชุม ณ ห้องประชุมกำแหง พลางกูร สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา การประชุมออนไลน์ผ่านทางแอปพลิเคชัน Cisco webex meeting และการถ่ายทอดสดการประชุมผ่านทาง Facebook live ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา โดยมีผู้เข้าร่วมการประชุม ณ ห้องประชุมกำแหง พลางกูร จำนวน 102 คน และผู้เข้าร่วมการประชุมออนไลน์ จำนวน 29 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 131 คน

ความคาดหวังของการประชุมสัมมนาวิชาการฯ ครั้งนี้จะนำไปสู่การพัฒนาเป็นข้อเสนอ แนวทาง การยกระดับคุณภาพการศึกษาของประเทศไทยให้สามารถผลิตและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในการพัฒนาประเทศได้อย่างมีคุณภาพ มีสมรรถนะในการรองรับการเปลี่ยนแปลงในมิติต่าง ๆ เพื่อพัฒนาประเทศไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

๗ รูปสาระสำคัญ

รองศาสตราจารย์ ดร.ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ
กรรมการในคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา

การศึกษาไทยทำไมต้องปฏิรูป

ประเทศไทยปฏิรูปการศึกษาอย่างยาวนาน แต่ไม่ประสบความสำเร็จ เนื่องจากมีปัจจัยที่เป็นข้อจำกัดของประเทศเข้ามาเกี่ยวข้อง อีกทั้งการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วของโลกยุคใหม่ทำให้ตั้งรับและปรับตัวไม่ทัน จึงจำเป็นต้องปฏิรูปการศึกษาโดยเร่งด่วน ปัจจัยและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น เช่น

1. สภาพบริบทพื้นที่ที่มีความแตกต่างกัน มีความไม่เท่าเทียมและความเหลื่อมล้ำของประชาชนมีช่องว่างระหว่างคนรวยกับคนจน ความแตกต่างของคนในเมืองกับคนชนบท รวมถึงบริบทพื้นที่ที่มีวัฒนธรรมค่านิยมของคนในประเทศแตกต่างกัน

2. ระบบการศึกษาไทยมีความซับซ้อนมาก มีหน่วยงาน องค์กร ภายใน ภายนอกและคณะกรรมการหลายชุดที่ต่างเข้าทำหน้าที่ทางการศึกษามีจำนวนมาก ทั้งระดับนโยบาย หน่วยงานกำกับ ติดตาม หน่วยงานบริหารจัดการศึกษา รวมทั้งสถานศึกษาและองค์กรอื่น ๆ ซึ่งมีความรู้ ความคิด ความเข้าใจแตกต่างกัน มีการทำงานซ้ำซ้อน ไม่ประสานงานกัน

ทำให้ทรัพยากรกระจุกตัวกระจาย การบริหารและการใช้ทรัพยากรไม่มีประสิทธิภาพ

3. กฎหมายทางการศึกษาที่ล้าสมัยและเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนา
4. ระบบการศึกษาของประเทศไทยไม่มีความพร้อม โดยเฉพาะระบบและกลไกการผลิตและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาซึ่งเป็นกลไกในการขับเคลื่อนที่สำคัญที่สุด
5. มีความเปลี่ยนแปลงในสังคมและโลกแบบพลิกผัน เกิดสังคมใหม่ พฤติกรรมของคนในสังคมยุคใหม่ที่เปลี่ยนแปลงไปมาก มีความก้าวร้าว รุนแรง และขาดความสามัคคี ปองตอง สร้างมีความขัดแย้ง รวมทั้งวัฒนธรรมประเพณี ค่านิยม ที่เปลี่ยนไป ศีลธรรมจริยธรรมเสื่อมลง
6. เกิดวิกฤติการณ์สังคมผู้สูงอายุและความแตกต่างระหว่างวัย
7. เกิดโรคอุบัติใหม่ โรคระบาดใหม่ เช่นโควิด- 19
8. ความรู้ใหม่ เทคโนโลยี สารสนเทศ ดิจิทัล ที่ถาโถมเข้ามาอย่างรุนแรง
9. อุตสาหกรรมใหม่ เศรษฐกิจใหม่ อาชีพใหม่ ที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม
10. การเมืองที่ไม่น่าเชื่อถือ

สิ่งต่างๆเหล่านี้เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการพัฒนาการศึกษา ตั้งแต่ต้นนโยบาย ระบบโครงสร้างองค์กรและการบริหารจัดการศึกษา การผลิตและการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา การจัดทำหลักสูตร การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน กิจกรรมเสริมหลักสูตร สื่อเทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ ตลอดจนจนเอกสาร หนังสือ ตำราเรียน ห้องเรียน

วิกฤต Disruption ทั้งภาคธุรกิจ และการศึกษา

ด้วยโลกปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วและเทคโนโลยีมีพัฒนาการแบบก้าวล้ำสมัย ทำให้กำลังคนถูกลดความสำคัญและไม่เป็นที่ต้องการมากนัก เช่น ในโรงงานอุตสาหกรรมผลิตยางรถยนต์ในประเทศไทยแห่งหนึ่ง ผลิตยางรถยนต์ได้ปีละ 12 ล้านเส้น โดยใช้แรงงานประมาณ 10,000 คน แต่ด้วยปัจจุบันมีเทคโนโลยีที่ทันสมัยทำให้หุ่นยนต์หรือเครื่องจักรเข้ามาทำงานแทนกำลังคน การผลิตยางรถยนต์จึงใช้แรงงานคนควบคุมเครื่องจักรเพียงไม่กี่ คนในไลน์การผลิตเท่านั้น

อีกทั้ง การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้ภาคธุรกิจหลายประเภทต้องปิดตัวลงหรือลดจำนวนสาขาลง เช่น การปิดสาขาของ Starbucks กว่า 100 สาขาทั่วโลก ห้างอิเซตัน สายการบิน ฯลฯ ปิดตัวลง สิ่งเหล่านี้เป็น Disruption ทางธุรกิจที่จะส่งผลให้เกิดอัตราการว่างงานเพิ่มมากขึ้นในอนาคต ซึ่งชี้ให้เห็นว่า การศึกษาจะต้องให้ความสำคัญกับการผลิตทรัพยากรมนุษย์ที่เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงและสถานการณ์โลก

มหาวิทยาลัยซึ่งถือเป็นหน่วยงานขนาดใหญ่ในการผลิตทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพเกิดการ Disruption อย่างรุนแรงเช่นกัน จึงจำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนการเรียนการสอนและหลักสูตรให้ทันสมัยรองรับอาชีพใหม่ที่เกิดขึ้นในอนาคต ในส่วนของโรงเรียนหรือสถานศึกษา การเปิดสาระเพิ่มควรต้องพิจารณาบริบทของผู้เรียนและพื้นที่ ในขณะที่สาระพื้นฐานจะต้องสอนในเรื่องของเอกลักษณ์ความเป็นชาติ เพื่อให้

ผู้เรียนมีสมรรถนะ มีความรู้ และมีคุณลักษณะตามที่ชาติต้องการ และ การศึกษายุคใหม่จำเป็นต้องก้าวให้ทันโลกยุค New normal

W ฤทธิกรรมของเด็กยุคใหม่

จากงานวิจัยพบว่า เด็กนักเรียนร้อยละ 6.4 กำลังคิดฆ่าตัวตาย โดยมีสาเหตุมาจากปัญหาความรัก ความสัมพันธ์ทางเพศ การ Bully การเรียน ยาเสพติด ค่าใช้จ่าย ดังนั้นครู สถานศึกษา และมหาวิทยาลัย จำเป็นต้องรู้ ข้อมูลเหล่านี้ แท้จริงแล้วปัญหาทั้งหมดที่เกิดขึ้นเป็นผลมาจาก “...ระบบ การศึกษาของประเทศไม่มีประสิทธิภาพ จึงไม่เกิดการสร้างคุณคุณภาพ เพื่อไปสร้างสติปัญญาให้กับเด็ก เพราะฉะนั้นต้องโทษที่ระบบการศึกษา ไม่ใช่ที่ตัวเด็ก...”

เด็กรุ่นใหม่ตั้งแต่ Gen Z ขึ้นไป มักจะไม่ค่อยมีความอดทนต่อการ ทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้ยาวนาน ต้องการอะไรที่รวดเร็ว ฉับไว มีความกล้าในการ แสดงออก มีวิธีการคิดที่แตกต่างออกไปจากเดิม และใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่กับสมาร์ตโฟน จึงเกิดคำถามที่ว่า ทำอย่างไรเด็กรุ่นใหม่จะใช้สมาร์ตโฟน ได้อย่างถูกต้อง สามารถเลือกบริโภคข้อมูลข่าวสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถแยกแยะระหว่างข่าวปลอม ข่าวจริงได้ นี่คือนอีกหนึ่งปัญหาของการ การศึกษาที่ต้องพิจารณาว่า จะใส่อะไรเข้าไปในระบบโรงเรียนเพื่อ แก้ปัญหาเหล่านี้ การแก้ไขปรับปรุงหลักสูตรเพียงอย่างเดียวอาจไม่ เพียงพอ การศึกษาจะต้องเลือกบุคลากรมือดีลงไปเพื่อพัฒนาโรงเรียน

“

สุดท้ายจะเจอคำว่า Lock Down Generation
หน้าที่ของนักการศึกษา คือ ทำอย่างไรเด็กถึงจะรอด
ทำไมต้องเกิด Lock Down Generation
เพราะเศรษฐกิจซบเซา คนตกงาน โรคโควิด-19
เด็กเรียนจบมาใหม่ไม่มีงานทำ
แรงงานและตำแหน่งงานถูกทดแทนด้วยเทคโนโลยี
ผู้ประกอบการและภาคอุตสาหกรรมต้องการแรงงาน
ที่มีทักษะสูง ใช้เทคโนโลยีได้

”

เมื่อเกิดการ Disruption ทางการศึกษา และ พฤติกรรมของเด็กยุคใหม่ที่เปลี่ยนไป หลักสูตร การศึกษาจะต้องเป็นอย่างไร

ปรัชญาการศึกษาและหลักสูตรใหม่ในโรงเรียนและมหาวิทยาลัย
เปลี่ยนเป็น “**เรียนเร็ว เรียนตรง จบเร็ว**” ไม่ใช่การเรียน
ในมหาวิทยาลัย 4 ปี เพราะการศึกษาที่ใช้เวลานานอาจไม่ทันต่อการ
เปลี่ยนแปลง ดังนั้น หลักสูตรจะต้องเป็นหลักสูตรระยะสั้น เป็นหลักสูตร
Module สามารถเรียนสะสมหน่วยกิตแบบเครดิตแบงก์ (Credit Bank) ได้
ปรัชญาการศึกษายุคใหม่จะต้องเปลี่ยนเป็น “**ทำได้ มีกิน อยู่รอด**”
ไม่ใช่แค่เพียง กาย ใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา การเรียนการสอนยุคใหม่

จะต้องเรียนรู้จากการทำงาน (Work integrated learning) การลงมือปฏิบัติ ไม่ใช่แค่การนั่งเรียนทฤษฎี เพราะหน่วยงาน และ บริษัทต้องการบุคลากรที่ทำงานเป็น ทำงานเร็ว เรียนรู้งานได้เร็ว เชื่อสัตย์ ขยัน อดทน ตรงเวลา

การเปลี่ยนแปลงและปัญหาทางการศึกษาที่เกิดขึ้นนำมาสู่ความพยายามปฏิรูปการศึกษาของประเทศ ซึ่งถูกกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 และแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) นำมาสู่การกำหนด Big Rock การปฏิรูปประเทศด้านการศึกษาเพื่อแก้ไขปัญหาทางการศึกษาอย่างเร่งด่วน

5 Big Rock ปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา

Big Rock คือ กิจกรรมปฏิรูปประเทศที่บรรจุอยู่ในแผนการปฏิรูปประเทศทั้ง 13 ด้าน โดยเน้นเฉพาะกิจกรรมปฏิรูปสำหรับแก้ไข ปัญหาเร่งด่วนและสามารถสร้างการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นรูปธรรมได้ มีทั้งสิ้น 62 กิจกรรม (Big Rock) ซึ่งมีกิจกรรมการปฏิรูปด้านการศึกษา รวมอยู่ด้วย จำนวน 5 กิจกรรม หรือ 5 Big Rock ที่รัฐบาลต้องทำสำเร็จให้ได้ภายใน 1 ปี 9 เดือน (มกราคม 2564 – กันยายน 2565) ดังนี้

กิจกรรมปฐมวัยที่ 1

การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาตั้งแต่ระดับปฐมวัย

เด็กระดับปฐมวัยทุกคน จะได้รับการดูแลและส่งเสริมพัฒนาการจากสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน เด็กด้อยโอกาส เด็ก

พิการ ผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ และเด็กที่ขาดโอกาสต่าง ๆ จะต้องได้รับโอกาสทางการศึกษาและมีที่เรียน ทั้งในและนอกระบบการศึกษา รวมถึงระบบการศึกษาซึ่งจัดการโดยครอบครัวหรือกลุ่มของครอบครัวจนสำเร็จ การศึกษาขั้นพื้นฐานหรือระดับสูงกว่าอย่างเสมอภาค เด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษา ได้กลับเข้าศึกษาต่ออย่างน้อยจนจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา และได้รับการพัฒนาทักษะอาชีพตามความถนัดและมีศักยภาพที่จะพึ่งพาตนเองในการ ดำรงชีวิตได้ ประชากรวัยแรงงานมีทักษะด้านการอ่านและคณิตศาสตร์ (Literacy & Numeracy Competency) ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จำเป็นต่อการทำงานและการใช้ชีวิตในโลกยุคปัจจุบัน เกิดระบบหลักประกันโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา ตั้งแต่ระดับปฐมวัย ด้วยความร่วมมือระหว่างกระทรวงศึกษาธิการ และหน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งภาคเอกชน

กิจกรรมปฏิรูปที่ 2

การพัฒนากิจการจัดการเรียนการสอนสู่การเรียนรู้เพื่อตอบสนองการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21

การปรับเปลี่ยนกระบวนการจัดการเรียนรู้และรูปแบบการเรียนการสอน โดยมีเป้าหมายที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมและลงมือปฏิบัติ ผู้เรียนได้รับการ พัฒนาไปสู่ศักยภาพสูงสุดของ

แต่ละบุคคล เป็นผู้มีความรู้มีทักษะ และใฝ่เรียนรู้ (Learning Skills) สามารถเชื่อมโยงนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง มีทักษะชีวิต (Life Skills) ในโลกยุคใหม่ เป็น

พลเมืองที่ตื่นรู้ (Active Citizen) มีความรับผิดชอบมีจิตสาธารณะ มีความรัก และความภาคภูมิใจในความเป็นไทย โดยการปรับเปลี่ยนการเรียนการสอนตามหลักสูตรอิงมาตรฐาน (Time-based Curriculum) ในปัจจุบัน ไปสู่หลักสูตรที่อิงสมรรถนะผู้เรียน (Competency-based Curriculum) เป็นสำคัญ เน้นกระบวนการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติจริง (Active Learning) ผู้เรียนสามารถเข้าใจและเรียนรู้ อย่างมีความสุขและพัฒนาความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ผ่านการทำงานเป็นทีมและความร่วมมือระหว่างผู้เรียนด้วยกัน มีการวัดและประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียนในทุกมิติอย่างแท้จริง ตลอดจนมีการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาที่เหมาะสมกับ

ผู้เรียนและความพร้อมเพื่อให้การจัดการเรียนรู้แต่ละระดับให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

การปฏิรูปที่จะเกิดขึ้นเป็นการปฏิรูปนักเรียน ให้ผู้เรียนทุกระดับมีความรู้ทักษะการเรียนรู้ และการดำรงชีวิตในโลกยุคใหม่ รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง เป็นพลเมืองต้นรู้ มีความรับผิดชอบ และมีจิตสาธารณะ การปฏิรูปครูอาจารย์ ให้มีสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย การออกแบบการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีจิตวิทยาการเรียนรู้ สื่อและการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาและการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง มีความศรัทธาในวิชาชีพและความเป็นครู และการปฏิรูปผู้บริหาร คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหารการศึกษา มีสมรรถนะในการบริหารงานวิชาการ และการนิเทศการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย ด้านหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง มีภาวะผู้นำทางวิชาการ มีจิตวิทยาในการส่งเสริมและสร้างขวัญกำลังใจในการจัดการเรียนรู้ และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีในการร่วมมือกับบุคคลหน่วยงาน และชุมชน ในการส่งเสริมและสร้างระบบนิเวศการเรียนรู้ที่ปลอดภัยสำหรับผู้เรียน

กิจกรรมปฏิบัติที่ 3

การสร้างระบบการผลิตและพัฒนาคูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีคุณภาพ

การปฏิรูปกลไกและระบบการผลิต คัดกรองครูและบุคลากรทางการศึกษาและอาจารย์ ให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ ต้องเริ่มตั้งแต่การคัดกรองคนเก่ง คนดีเข้ามาเรียนครูและมาเป็นครู มีรูปแบบ

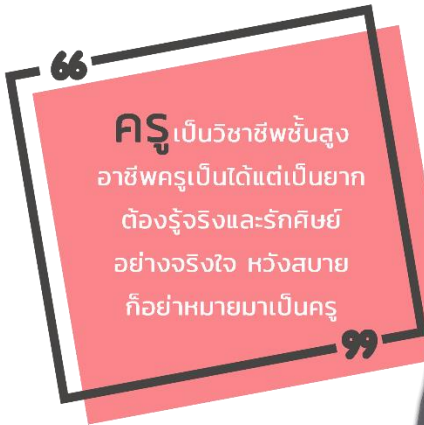

กระบวนการคัดเลือกนิสิตนักศึกษาครู ที่มีประสิทธิภาพ เทียบตรง และลดความเหลื่อมล้ำ มีหลักสูตรการผลิตครูที่เป็นเลิศและมีรูปแบบกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ตามความต้องการและความจำเป็นตามบริบทของสาขาวิชาและพื้นที่ พัฒนาอาจารย์และครูพี่เลี้ยงให้มีคุณภาพ โดยจะมีการกำหนดกรอบมาตรฐานและตัวชี้วัดสมรรถนะอาจารย์ สถาบันผลิตครูและครูพี่เลี้ยงในโรงเรียนหรือสถานฝึกประสบการณ์วิชาชีพด้านวิชาชีพครู เพื่อนำไปสู่การประเมินมาตรฐานการปฏิบัติงานและสมรรถนะ และการวิเคราะห์และพัฒนาสมรรถนะอาจารย์สถาบันผลิตครูและครูพี่เลี้ยงตามความต้องการจำเป็น

นอกจากนี้มหาวิทยาลัย หรือสถาบันผลิตครู ต้องมีสถานศึกษาหรือโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่ต้องดูแลและร่วมมืออย่างใกล้ชิด

โรงเรียนที่เป็นสถานที่รองรับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ควรเป็นโรงเรียนที่สามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการฝึกฝนประสบการณ์และควบคุมคุณภาพได้จริง ดุจเดียวหรือใกล้เคียงกับโรงเรียนสาธิตที่เป็น lab school สำหรับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูจะต้องเป็น Work Integrated Learning หรือ CWIE อย่างต่อเนื่องตลอดหลักสูตร ตั้งแต่ปีแรกที่เข้าเรียนจนถึงปีสุดท้าย เพื่อบ่มเพาะความรู้ สร้างทักษะ คุณลักษณะและจิตวิญญาณความเป็นครูตั้งแต่ก้าวแรกที่เข้ามาเรียนครู รวมทั้งต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาครูที่อยู่ในพื้นที่ถิ่นทุรกันดาร ห่างไกล ตลอดจนครูที่ไม่มีวุฒิกูที่อยู่ ในสถานศึกษาด้วย เพราะครูจำนวนมากยังไม่มีวุฒิกู และไม่มีใบประกอบวิชาชีพ

ด้านการพัฒนาครูนั่น จะต้องมิกลไกและระบบการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาสายสามัญศึกษา และสายอาชีวศึกษา ให้มีคุณภาพ ประสิทธิภาพและมีความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ มีกรอบมาตรฐาน สมรรถนะวิชาชีพครูทั้งสายสามัญศึกษาและสายอาชีวศึกษา ที่เน้นให้ครูมีความพร้อมทั้งทางด้านวิชาการ เชี่ยวชาญวิชาชีพ มีจรรยาบรรณ และจิตวิญญาณ ความเป็นครู เพื่อนำไปสู่การประเมินมาตรฐานการปฏิบัติงาน และสมรรถนะตามความต้องการจำเป็น และมีระบบกลไกให้ครูและผู้บริหารมีการพัฒนาตนเองทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง และให้ความสำคัญกับการนิเทศและติดตามช่วยเหลือครูใหม่ ครูที่ไม่มีวุฒิกูทางการศึกษา รวมทั้งมีการปรับปรุงระบบกลไกการเลื่อนวิทยฐานะของครู โดยนำผลการประเมิน สมรรถนะไปเป็นส่วนสำคัญในการเลื่อนวิทยฐานะ และการปรับปรุงค่าตอบแทนที่เหมาะสม

“...ต่อไปนี่ถ้านักเรียนมีผลการเรียนไม่ดีพอ ก็จะเข้ามาเรียนครูไม่ได้ ทั้งนี้การจะเข้ามาเรียนครูได้ จะต้องผ่านการทดสอบความรู้ทางวิชาการ และการวัดคุณลักษณะความเป็นครู ส่วนหลักสูตรการผลิตครู จะต้องเป็นหลักสูตรที่เน้นสมรรถนะวิชาชีพครู ต้องมีวิธีการสอนที่เป็นเลิศ ครูต้องมีจิตวิญญาณความเป็นครู มีจิตสำนึกและค่านิยมที่ดีต่อชาติ บ้านเมือง ส่วนอาจารย์ที่จะมาเป็นอาจารย์สาขาวิชาชีพครู จะต้องเป็นตัวอย่างที่ดีของศิษย์ มีความรู้ความสามารถทั้งทางวิชาการ และ ชำนาญการปฏิบัติ จะต้องมีการได้รับการฝึกฝนประสบการณ์ การสอนจริง ทำงานจริงในโรงเรียน ไม่นั่งสอนแต่ทฤษฎีในมหาวิทยาลัยแต่เพียงอย่างเดียว ทั้งนักศึกษาและอาจารย์ที่สอนนักศึกษาครูต้องใช้เทคโนโลยี เป็น เก่งเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และสามารถใช้อังกฤษได้ดี...”

กิจกรรมปฏิรูปที่ 4

การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีและระบบอื่น ๆ ที่เน้นการฝึกปฏิบัติ
อย่างเต็มรูปแบบ นำไปสู่การจ้างงานและการสร้างงาน

การจัดอาชีวศึกษาจะต้อง
ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการ
จัดการเรียนการสอนวิชาการ
หรือ ปร ะ ส า น ก า ร ป ฏิ บั ตี
อาชีวศึกษาทวิภาคีที่เน้นการฝึก

ปฏิบัติอย่างเข้มข้นให้มีคุณภาพ ครูอาชีวศึกษาทุกแห่งสามารถจัดการ
เรียนการสอนได้อย่างเต็มรูปแบบ ผู้เรียนทุกคนทุกสาขาวิชาได้เข้าฝึกงาน
หรือฝึกอาชีพในสถานประกอบการที่มีคุณภาพ สถานศึกษาจะได้รับการ
ยกระดับคุณภาพและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในสาขาวิชาที่เป็นจุด
แข็ง มีมาตรฐานสูง สู่ความเป็นเลิศในแต่ละแห่ง หรือสาขาที่สอดคล้องกับ
การพัฒนาเชิงพื้นที่และทิศทางการพัฒนาและการ ลงทุนควบคู่กับการ
ส่งเสริมการเป็นผู้ประกอบการโดยความร่วมมือกับภาคเอกชนและ
สถาบันอุดมศึกษาที่มีศักยภาพด้านเทคโนโลยีและเน้นการฝึกปฏิบัติอย่าง
เข้มข้น โดยการพัฒนาระบบการอาชีวศึกษาใน 3 ระดับ ดังนี้

1) ระดับต้นน้ำ ได้แก่ พัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะ
(Competency-based curriculum) ซึ่งเป็นหลักสูตรที่จัดทำร่วมกับ
เจ้าของอาชีพ โดยกำหนดความสามารถของผู้เรียนจากการวิเคราะห์
ทักษะจากการปฏิบัติงาน (Work Based) มีการเรียนภาคทฤษฎี การฝึก

ทักษะควบคู่กับการฝึกงานหรือฝึกอาชีพในสถานประกอบการอย่างเข้มข้นยิ่งขึ้น เพื่อให้ผู้จบการศึกษาพร้อมทำงาน เพิ่มขีดความสามารถครูหรืออาจารย์ให้มีวิธีคิดที่ถูกต้อง มีจิตวิญญาณของความเป็นครู มุ่งองค์ความรู้ที่ลุ่มลึกและรอบด้าน สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยี ในแต่ละสาขาอาชีพ มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ด้านทฤษฎีและวิชาการในห้องเรียนและการฝึกทักษะอาชีพในห้องปฏิบัติการเพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากสถานศึกษาไปฝึกงานหรือฝึกอาชีพ ภายใต้สถานการณ์จริงในสถานประกอบการ มีความสามารถในการสอน และใช้สื่อการเรียนการสอนที่มีความทันสมัย โดยการสร้างเสริมประสบการณ์อาชีพในสถานประกอบการอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้ครูหรืออาจารย์สามารถเชื่อมโยงเทคโนโลยีและนวัตกรรมจากสถานประกอบการ มาพัฒนาทักษะและเตรียมความพร้อมผู้เรียน ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายครูวิชาชีพเพื่อสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ในกลุ่มครูวิชาชีพแต่ละสาขา และเร่งพัฒนา ครูฝึกในสถานประกอบการให้มีขีดความสามารถในการถ่ายทอดหรือสอนงาน การวัดและประเมินผล และระบบการดูแลผู้เรียน ให้แก่ผู้เรียนในระหว่างฝึกงานหรือฝึกอาชีพ พัฒนาความพร้อมในด้านปัจจัยหรือสิ่งอำนวยความสะดวกสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน อาชีวศึกษา ให้แก่สถานศึกษาในด้านเครื่องมืออุปกรณ์การฝึกพื้นฐานในแต่ละสาขาอาชีพที่มีความทันสมัยและเพียงพอต่อจำนวนผู้เรียน รวมทั้งเครื่องมืออุปกรณ์หรือระบบการทำงานจำลอง (Simulation) เพื่อการเรียนรู้ก่อนการฝึกงานหรือฝึกอาชีพ และการฝึกใช้เครื่องมืออุปกรณ์ขั้นสูงในสถานประกอบการ สร้างการรับรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติเชิงบวก

ให้เห็นประโยชน์และความสำคัญในการพัฒนาการจัดอาชีวศึกษาให้ขยายวงกว้างไปยังผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย อาทิ ผู้ปกครอง ผู้เรียนกลุ่มเป้าหมาย และสถานประกอบการ เพื่อการขยายการจัดอาชีวศึกษาทวิภาคีอย่างมีมาตรฐานและคุณภาพสูง

2) ระดับกลางน้ำ ได้แก่ การสร้างกลไกการมีส่วนร่วมระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการในฐานะหุ้นส่วนสำคัญในการจัดอาชีวศึกษา การส่งเสริม สนับสนุน การจัดอาชีวศึกษาทวิภาคีให้มีความคล่องตัว มีประสิทธิภาพ และจัดระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนในระหว่างการศึกษาหรือฝึกอาชีพ สนับสนุนให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ในการฝึกงานในสถานประกอบการโดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ องค์กรวิชาชีพ องค์กรธุรกิจต่าง ๆ สร้างความเข้มแข็งการทำงานในรูปแบบคณะกรรมการร่วมภาครัฐและเอกชนเพื่อการผลิตกำลังคนอาชีวศึกษาในแต่ละสาขาอาชีพ (Skill Cluster Council) การปรับตัวระหว่างสถานศึกษาในฐานะ ผู้ผลิตและสถานประกอบการในฐานะ ผู้ใช้กำลังคนเพื่อผู้จบการศึกษามีความพร้อมในการทำงาน “Ready to Work” ซึ่งการฝึกงานจะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนหาประสบการณ์อาชีพเพิ่มจากการหารายได้ระหว่างเรียน การเรียนรู้และสร้างประสบการณ์ในการเป็นผู้ประกอบการที่สามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมอาชีพมาใช้ในธุรกิจได้ ปรับระบบอาชีวศึกษาให้มีความยืดหยุ่นสอดคล้องกับผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมาย และบริหารความรู้และทักษะ (Up Skill) อบรมเพื่อพัฒนาความรู้ทักษะใหม่ (Re Skill) หรือฝึกอบรมทักษะอาชีพใหม่ (New

Skill) ปรับระบบการวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนอาชีวศึกษา
ทวิภาคีที่เหมาะสม

3) ระดับปลายน้ำ ได้แก่ ผู้เรียนอาชีวศึกษามีสมรรถนะด้านอาชีพ
และความพร้อมในการเข้าสู่อาชีพ สามารถผ่านเกณฑ์การรับรองมาตรฐาน
อาชีพ นักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมีแรงจูงใจในการเรียนในระดับ
อาชีวศึกษามากขึ้น โดยการให้ค่าตอบแทนหรือรายได้ตามสมรรถนะ การ
ให้รางวัล การเข้าสู่ตำแหน่งงานหรือเลื่อนขั้นที่เหมาะสม (Career Path)
การมีโอกาสดำเนินงานในสถานประกอบการเพื่อเพิ่มประสบการณ์ในการ
ทำงาน การตอบสนองจากองค์กรและผู้บริหาร ต่อคำถามและข้อสงสัย
ของบุคลากร การฝึกทักษะฝีมือใหม่ให้แก่บุคลากร การฝึกอบรมเพิ่มองค์
ความรู้อื่น ๆ การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในสถานประกอบการและ
บรรยากาศในที่ทำงาน รวมทั้งมีการวางรากฐานการศึกษาเพื่ออาชีพ
เชื่อมโยงระหว่าง การศึกษาขั้นพื้นฐานและอาชีวศึกษา

กิจกรรมปฏิรูปที่ 5

การปฏิรูปทบวงการวิจัยและระบบธรรมาภิบาลของสถาบันอุดมศึกษา เพื่อสนับสนุนการพัฒนาประเทศไทยออกจากกับดักรายได้ปานกลางอย่างยั่งยืน

เมื่อเกิดการ Disruption ทางการศึกษา และพฤติกรรมของเด็กยุคใหม่ที่เปลี่ยนไป ปรัชญาการศึกษา และหลักสูตรใหม่ในโรงเรียนและมหาวิทยาลัยเปลี่ยนไป **“เรียนตรง เรียนเร็ว จบเร็ว ทำได้ มีกิน อยู่รอด”**

เพราะการศึกษาที่ไม่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน หลักสูตรการเรียนที่ใช้เวลานานอาจไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ดังนั้น หลักสูตรจะต้องสามารถทำมาหากินได้จริง เป็นหลักสูตรระยะสั้น

ดังนั้น การปฏิรูปการศึกษา สถาบันอุดมศึกษาจะต้องสร้างนวัตกรรมที่สามารถขายได้และใช้ได้จริง จากงานวิจัยชิ้นหนึ่งจะต้องเป็นงานวิจัย ขึ้นห้าง สิ่งให้เห็นบนสื่อออนไลน์บางครั้งอาจไม่สามารถแยกได้ว่าอะไร คือ Fake News หรือ Fact News การศึกษาจำเป็นต้องให้ข้อมูลความรู้ ความคิดเหล่านี้แก่ผู้เรียน ระบบการศึกษายุคใหม่และผู้เรียนจะต้องมีเครื่องมือและวิธีการหาความรู้ ความจริงได้ด้วยตัวเอง โดยการสนับสนุนการพัฒนากำลังคนเพื่อส่งเสริมการพัฒนาประเทศไทยออกจากกับดักรายได้ปานกลาง ต้องปรับบทบาทกระบวนการผลิต และพัฒนา

กำลังคนที่มีคุณภาพรองรับการพัฒนาประเทศผ่านการยกระดับการพัฒนาทักษะและการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Life Long Learning) เพื่อการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ได้แก่ 1) การศึกษาแบบ Cooperative and Work Integrated Education 2) การจัด การเรียนรู้แบบ Module-Based Learning และ 3) การจัดการเรียนรู้ที่เน้น Re-skill Up-skill New-skill

การสนับสนุนงานวิจัยเพื่อส่งเสริมการพัฒนาประเทศไทยออกจกกับดักรายได้ปานกลาง โดยต้องปฏิรูประบบการวิจัยและนวัตกรรมทั้งระบบ การพัฒนาระบบการจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนงานวิจัยและนวัตกรรมในสาขาที่มีความสำคัญของประเทศ การเชื่อมโยงกระบวนการกำหนดยุทธศาสตร์การวิจัยของประเทศจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยมีเป้าหมายรวมไปถึงการยกระดับขีดความสามารถด้านนวัตกรรมให้กับผู้ประกอบการและชุมชน เพื่อให้มีความสามารถในการใช้นวัตกรรมในการยกระดับการดำเนินงาน

การปฏิรูประบบธรรมาภิบาลของสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการสร้างความเชื่อมั่น และการสนับสนุนสถาบันอุดมศึกษาจากทุกภาคส่วนในประเทศไทย ระบบธรรมาภิบาลของสถาบันอุดมศึกษาทั้งในระดับสถาบันและระดับหน่วยงานภายในของสถาบัน อาทิ ระบบการสรรหาอธิการบดี กรรมการสภามหาวิทยาลัย และระบบการสรรหาคณบดีจำเป็นต้องได้รับการปรับปรุงให้มีระบบธรรมาภิบาล โปร่งใส ตรวจสอบได้ เป็นที่ยอมรับ

ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และประชาคม ทั้งในมหาวิทยาลัยและของประชาชนไทย

“...การปฏิรูปการศึกษาไม่ใช่การดำเนินการทางการศึกษาโดยปกติ แต่จะต้องทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในประชาชนที่เป็นเป้าหมายได้อย่างพลิกโฉมและรวดเร็ว งานปฏิรูปจะสำเร็จได้จำเป็นต้องให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายต้องปรับเปลี่ยนวิธีคิด วิธีการ วิธีทำงาน ตลอดจนพฤติกรรมให้เป็นนักปฏิรูปให้ได้มากกว่าที่จะเป็นเพียงนักคิดและนักปฏิบัติ งานปฏิรูปจึงเป็นความร่วมมือของผู้ที่เกี่ยวข้องหลายฝ่ายที่มีความรู้ ความเข้าใจ และมีความสามารถในการคิดและการทำงานการปฏิรูปนั้น ๆ ที่เป็นรูปธรรมได้อย่างแท้จริงและเกิดผลกระทบในวงกว้าง จึงไม่ใช่เพียงแค่ว่าความคิด ความเพ้อฝัน ที่นำไปปฏิบัติจริงไม่ได้หรือได้ไม่ดีพอ....”

ดร.ภูมิสิทธิ์ สุคนธวงศ์
ผู้อำนวยการโรงเรียนโพธิสารพิทยากร

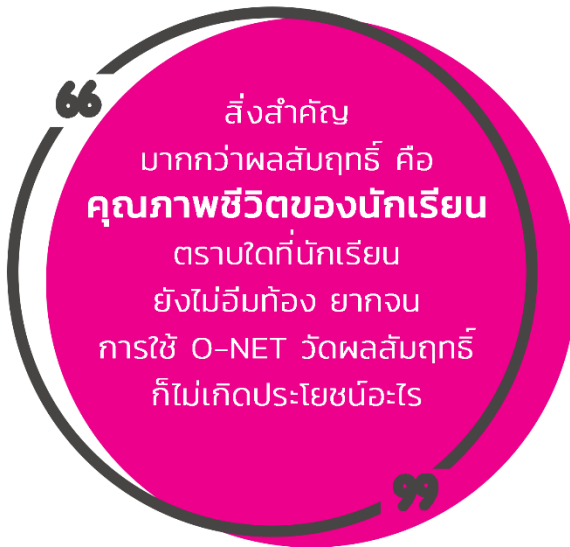
หลักสูตร การจัดการการศึกษาเพื่ออาชีพ

กระทรวงศึกษาธิการเปิดโอกาสให้โรงเรียนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเองได้ โดยให้โรงเรียนพิจารณาถึงความต้องการของนักเรียน ชุมชน สภาพบริบทรอบๆ โรงเรียน เพื่อจัดทำหลักสูตรให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการ แต่โรงเรียนส่วนมากกลับใช้หลักสูตรแกนกลางเป็นหลักสูตร

สถานศึกษา อาจเนื่องมาจากโรงเรียนขาดความพร้อม ความรู้ และทรัพยากร รูปแบบการจัดการศึกษาที่ตอบโจทย์คุณภาพการศึกษา ถือเป็น การจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ เช่น กรณีโรงเรียนร่มเกล้าเขาค้อ เพชรบูรณ์ บริบทของพื้นที่อยู่กับการท่องเที่ยว โรงเรียนจึงไม่จำเป็นต้องเน้นสอนหรือเตรียมพร้อมให้เด็กเข้าเรียนแพทย์ หรือวิศววะ แต่โรงเรียนเน้นสอนทักษะอาชีพที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว การโรงแรม ร้านอาหาร เพื่อให้เด็กเรียนจบแล้วสามารถสร้างงาน สร้างอาชีพ และมีรายได้เลี้ยงตนเองและครอบครัวได้

ดังนั้นการใช้ O-NET เป็นตัววัดผลสัมฤทธิ์ อาจใช้ไม่ได้เหมือนกันทุกพื้นที่ เนื่องจากแต่ละพื้นที่มีบริบทแตกต่างกัน

กรณีโรงเรียนโพธิสารพิทยากร มีรูปแบบการบริหารจัดการศึกษา เพื่ออาชีพ ทั้ง Input Process และ Output ที่เป็นผลผลิต เมื่อเด็กได้เรียน ตามความชอบส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาหรือ Outcome ดีขึ้น เด็ก มีแรงจูงใจในอาชีพ มีความเข้าใจ สามารถเลือกอาชีพที่เหมาะสมและ เตรียมความพร้อมในการเข้าสู่อาชีพได้ โรงเรียนจะต้องสร้างสิ่งเหล่านี้ให้ อยู่ในวิสัยทัศน์ของโรงเรียนก่อน **ทำให้เด็กเข้าใจว่าการศึกษาเพื่ออาชีพ ทำได้อย่างไร สิ่งสำคัญ คือ ทำให้เด็กมีเป้าหมายชีวิต** เด็กต้องได้เรียน อย่างมีความสุข โรงเรียนไม่จำเป็นต้องงดการบ้าน แต่ต้องให้การบ้านที่เด็กชอบ เช่น การบ้านการแสดง การบ้านเกี่ยวกับวิศวกรรม การบ้านเกี่ยวกับเรื่อง ของการทำโฆษณา ฯลฯ ถ้าเด็กชอบการบ้านที่ครูให้ทำ เด็กจะรู้สึกเบื่อ

ดังนั้น โรงเรียนควรทำหลักสูตรสถานศึกษาที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน หากเด็กได้เรียนในสิ่งที่ชอบจะส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาดีขึ้น เพราะเรียนแบบมีความสุข สามารถสร้างแรงจูงใจให้เด็กสามารถตัดสินใจเลือกและเตรียมความพร้อมสู่อาชีพที่ตนเองถนัดและสนใจได้

การจัดการศึกษาสำหรับเด็กมัธยมศึกษาตอนต้น ควรช่วยเด็กค้นหาความสนใจของตนเอง รู้เป้าหมาย และความสนใจที่แท้จริง สำหรับมัธยมศึกษาตอนปลายควรเตรียมความพร้อม ทัศนวิสัยแทนที่ไม่จำเป็น ให้เด็กเห็นเส้นทาง Career Path ของตนเอง สุดท้ายต้องมีการปรับปรุงและพัฒนา เพื่อให้เกิดวงจรของการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน และที่สำคัญโรงเรียนควรช่วยเสริม Empowerment ให้ครูมีความเชื่อมั่นว่าตนเองสามารถที่จะจัดการศึกษาตามแนวทางการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพได้ ด้วยการฝึกอบรม ให้ความรู้ หรือการมีพี่เลี้ยงมีอาชีพที่มีความชำนาญ เชี่ยวชาญในสายอาชีพนั้นๆ ให้แก่ครู เช่น หลักสูตรเตรียมแพทย์ทางโรงเรียนมีพี่เลี้ยงจากโรงพยาบาลศิริราชให้คำแนะนำในการศึกษาต่อหรือช่วยสอน ในขณะที่หลักสูตรนิติศาสตร์ มีมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์มาช่วยสอนหรือเป็นพี่เลี้ยงเช่นกัน

66

ผู้บริหารจะต้องเปลี่ยนตัวเอง
เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
แต่เนื่องจากเงื่อนไขของกฎหมาย ระเบียบต่าง ๆ
ทำให้ผู้บริหารไม่มีกำลังใจ จึงทำตัวอยู่ใน
Save Zone ทำให้ไม่เกิดการคิดนอกรอบ
เพราะระบบการผลิต การคัดเลือก
ไม่สอนให้ผู้บริหารการศึกษารู้จักการตลาด
การบริหารจัดการที่เป็นดิจิทัล และวิธีการแก้ปัญหา

99

4 เปลี่ยน เพื่อพัฒนาและสร้างคุณภาพผู้เรียน

1. **หลักสูตร (Curriculum)** หลักสูตรจะต้องเป็นหลักสูตรสถานศึกษาที่ตอบสนองบริบทแวดล้อม ทั้งผู้เรียน ความเป็นอยู่

2. **การเรียนการสอน (Instruction)** เชื่อมโยงไปถึง Mindset ของผู้เรียน เพื่อให้เด็กประสบความสำเร็จในชีวิต ครูจะต้องเลิกสอนแบบเดิม ๆ และต้องสอนในเชิงรุกแบบ Active Learning ทั้ง Project Based Learning และ Research Based Learning เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติ

3. **Environment** โรงเรียนจะต้องสะอาด ปลอดภัย สวยงาม สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ต้องเหมาะสม เพื่อสร้างบรรยากาศที่เอื้อให้เกิดการเรียนรู้ และเอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนเพื่ออาชีพ

4. Management การบริหารจัดการโรงเรียนรัฐให้เหมือนบริษัทเอกชน คือ การลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน ลดขั้นตอนที่ซับซ้อน เพื่อความรวดเร็ว เช่น การตอบคำถามพ่อแม่ผู้ปกครองอย่างรวดเร็ว ถึงข้อคำถามหรือปัญหาต่าง ๆ ก่อนจะนำไปสู่การเป็นประเด็นลงในสื่อออนไลน์ รวมถึงการบริหารค่าตอบแทนให้ดึงดูดใจบุคลากร

นายทอง โชติสรยุทธ์
ประธานมูลนิธิคนไทยเก่งขึ้น

ปัญหาของประเทศไทยและปัญหาการศึกษาไทย

1. เด็กไทยยิ่งเรียน IQ ยิ่งต่ำ ครูภาษาไทยระดับประถมต้นมีความสำคัญมากในการแก้ไขปัญหาเหล่านี้ แต่ครูเองก็ไม่มีรู้วิธีในการสร้างการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ เพราะไม่เคยเผชิญปัญหาเหล่านี้มาก่อน

2. ผู้เรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ไม่สามารถอ่านออกเขียนคล่อง ปัญหานี้เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นทั้งประเทศแม้แต่ในกรุงเทพมหานคร หากไม่สามารถแก้ไขปัญหาเหล่านี้ให้หมดไปได้ เป้าหมายในการเรียนรู้แบบ Life Long Learning อาจยังห่างไกลจากความเป็นจริง รวมถึงความสามารถในการสื่อสารภาษาต่างประเทศของผู้เรียน เป็นอีกปัญหาที่ประเทศไทยยังไม่สามารถแก้ไขได้ เนื่องมาจากครูผู้สอนเองก็ยังไม่สามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้

3. ผู้เรียนไม่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ครูผู้สอนไม่รู้กระบวนการ และวิธีการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะตามเป้าหมายที่วางไว้เนื่องจาก ระบบการผลิตและพัฒนาครู ไม่มีการให้ความรู้เรื่องเหล่านี้กับคนที่จะมาเป็นครูในอนาคต

4. ผู้เรียนมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการเรียนวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์เพิ่มมากขึ้น ซึ่งยังไม่รู้สาเหตุที่แท้จริง แต่มีการพยายามหาทางแก้ไขด้วยวิธีการจัดการเรียนการสอนแบบ STEM

5. ผลคะแนน O-Net และ PISA ต่ำ ซึ่งเป็นปัญหาของทุกโรงเรียน และการแก้ปัญหาของโรงเรียนส่วนมาก คือ เพิ่มการติวให้มากขึ้น แต่การติวช่วยให้คะแนนสอบของโรงเรียนสูงขึ้นแบบก้าวกระโดดอย่างต่อเนื่องหรือไม่ ยังไม่สามารถระบุได้ อีกทั้งผลคะแนน PISA ที่เป็นตัวชี้วัดของ OECD เพื่อประเมินความแข็งแรงทางเศรษฐกิจในอนาคตนั้น ประเทศไทยได้คะแนนไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน ซึ่ให้เห็นว่าเด็กไม่สามารถคิดวิเคราะห์ได้ และอีก 30 ปีข้างหน้าเมื่อเด็กเหล่านี้โตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ ย่อมส่งผลไปถึงคุณภาพของคนในประเทศ ความแข็งแรงด้านเศรษฐกิจ และสังคมในอนาคต

6. ปัญหาการถูกรังแก ประเทศไทยเป็นอันดับ 2 ของเอเชียที่เด็กในโรงเรียนถูกรังแก โดยครู เพื่อนหรือที่บ้าน

7. ปัญหาสาธารณสุขพื้นฐานน่าเป็นห่วง เช่น เด็กอ้วน เด็กมีความสูงไม่ถึงเกณฑ์มาตรฐาน เด็กมีปัญหาฟันผุ เด็กจมน้ำตาย เป็นต้น

ทั้งหมดนี้ คือ ปัญหาของประเทศ และยังมีปัญหาอื่น ๆ อีกมากมาย เช่น ปัญหาการผลิตบุคลากรไม่ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน ปัญหานวัตกรรมไม่เกิดขึ้นในมหาวิทยาลัย การพัฒนาคุณภาพการศึกษา การทุจริตคอร์รัปชัน วิกฤตเรื่องนี้ท่วมประเทศ ปัญหาการจ้างงาน ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมขาดแคลน สภาพสังคม การขยายตัวของเมืองใหญ่ เป็นต้น ปัญหาเหล่านี้ล้วนแต่สะท้อนคุณภาพการศึกษาของประเทศ ที่จำเป็นจะต้องปรับตัวและพัฒนาการศึกษาแบบก้าวกระโดดให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง

ความคาดหวัง แนวโน้ม และทิศทางที่มีต่อ การศึกษาไทย

ทิศทางการศึกษาอาจกำหนดได้จากความคาดหวัง หากมาตรฐานของชาติยังไม่มี ความชัดเจน เช่น World Economic Forum 2016 นำความคาดหวังที่มีต่อคนในศตวรรษที่ 21 สู่การเป็น Life Long Learning มากำหนดทิศทางการศึกษา ซึ่งประกอบด้วยคุณลักษณะสำคัญ 3 ประการ ดังนี้

1. ต้องเป็นผู้มีความสามารถ รอบรู้ในเรื่องต่าง ๆ ที่สามารถนำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้ เช่น การอ่านออกเขียนได้ หรือความฉลาดรู้ด้านตัวเลข ดิจิทัล การเงิน สุขภาพ วัฒนธรรมและความเป็นพลเมือง

2. ต้องมี Competencies หรือ 4 สมรรถนะที่สำคัญ ได้แก่
 1) Critical Thinking หมายถึง ความคิดแบบมีวิจารณญาณหรือความคิดแบบรอบคอบ 2) Creativity หรือความคิดสร้างสรรค์ เป็นความคิดสร้างสรรค์ที่นำไปสู่การแก้ปัญหาและตัดสินใจ 3) Communication และ 4) Collaboration สมรรถนะเหล่านี้จะเกิดขึ้นไม่ได้หากไม่มีการเรียนการสอนและการฝึกอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ จนสามารถแสดงพฤติกรรมหรือทักษะออกมาได้อย่างอัตโนมัติ

3. ต้องมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ช่วยให้สามารถอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างมีความสุข เช่น ความกระหายในการเรียนรู้ ซึ่งเป็นหัวใจเริ่มต้นที่จะทำให้เกิด Life Long Learning

มีความคิดริเริ่มที่จะลงมือทำ ความมุ่งมั่น ความสามารถในการปรับตัว ความเป็นผู้นำ และความตระหนักในเรื่องของสังคมและวัฒนธรรม ที่สำคัญคือ ค่านิยมและทัศนคติที่ดี

ดังนั้น หากประเทศไทยต้องการสร้างคุณลักษณะสำคัญ 3 ประการนี้ให้แก่ผู้เรียน อาจต้องเริ่มต้นด้วยการปรับหลักสูตรให้มีความหมายและมีประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต ซึ่งผู้เรียนอาจไม่จำเป็นต้องเรียนครบทั้ง 12 ปี เพื่อให้ได้ความรู้ขั้นพื้นฐานทั้งหมด แต่ช่วงเวลาในการเรียนอาจปรับเหลือเพียง 2-3 ปี หรือ 4 ปีเท่านั้น และเนื่องจากสมรรถนะหรือทักษะไม่อาจเกิดขึ้นได้จากการรับความรู้เพียงอย่างเดียว แต่เกิดจากการลงมือทำอย่างสม่ำเสมอจนเกิดความเคยชิน จึงจำเป็นต้อง**ปรับกระบวนการจัดการเรียนรู้**ให้เด็กหรือผู้เรียนมีโอกาสรูปแนวคิดจากการลงมือแก้ไขปัญหาภายในโรงเรียน ไม่ว่าจะเป็นการจัดการเรียนรู้ในลักษณะ Problem-Based Learning และควรมีการ**ปรับการวัดประเมินผล**ให้มีความสอดคล้องกับการดำเนินการดังกล่าว สิ่งสำคัญ คือ ต้องมีการ Mapping กิจกรรมวิชากับสมรรถนะที่พึงประสงค์เข้าด้วยกัน

66

เราพยายามปฏิรูปการศึกษา
ผ่านกระบวนการต่าง ๆ
แบบแยกส่วนมาโดยตลอด
แต่ไม่เคยได้ผลลัพธ์ปลายทาง
ที่ต้องการเลย เพราะมีแนวคิดสำคัญ
หลายอย่างขาดหายไป
ในทุกการประชุมการแก้ปัญหาการศึกษา

99

7 กรอบแนวคิดสำคัญที่หายไป แต่เป็นหัวใจของระบบการศึกษา

1. ต้องใช้ยุทธศาสตร์และนวัตกรรมทางการจัดการศึกษา จึงจะสามารถก้าวกระโดดไปสู่เป้าหมายได้อย่างเป็นรูปธรรม ภายใต้ทรัพยากรที่จำกัด
2. การแก้ปัญหาการศึกษาและการแก้ปัญหาระยะยาวของประเทศ ต้องเป็นเรื่องเดียวกัน
3. ทุกเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้น ต้องมีกรอบแนวคิด หลักสูตร กิจกรรม กระบวนการเรียนรู้ และการประเมินผล รองรับ ทุกหลักสูตรและทุกกิจกรรมต้องมีเป้าหมายที่ชัดเจน ผลสัมฤทธิ์สุดท้ายที่ต้องการเห็นเป็นรูปธรรมและมีประโยชน์ในการดำเนินชีวิตในอนาคตคืออะไร

ใช้กระบวนการอย่างไรจึงจะเกิดผลที่ต้องการได้จริง และประเมินผล
อย่างไรจึงจะรู้ว่าเกิดขึ้นในตัวผู้เรียนจริง

4. เปลี่ยนวิธีคิด ไม่ทำตามกระบวนการเดิมและไม่สร้างให้เกิด
ความรู้สึกว่า เป็นการเพิ่มภาระงานที่มากขึ้น เพราะผลลัพธ์ใหม่ที่ต้องการ
จะไม่มีทางเกิดขึ้นได้ หากยังใช้กระบวนการและวิธีคิดแบบเดิม

5. ใช้วิธี Massively Scalable Process โดยค้นหา Best Practice
เพื่อศึกษาถึงกระบวนการ และนำกระบวนการมาวิเคราะห์ถึงความ
เหมาะสมเพื่อปรับให้เข้ากับบริบท และความยากง่ายในการปรับใช้ ซึ่งวิธี
Massively Scalable Process ประกอบด้วยหลักคิดหรือศาสตร์เบื้องหลัง
3 ประเด็นสำคัญ คือ 1) ศาสตร์ของการเรียนรู้ โดยให้ครูรู้ศาสตร์การ
เรียนรู้อย่างถูกต้องเหมาะสม ปรับกระบวนการให้ง่ายเพื่อครูสามารถทำ
ตามได้ 2) ศาสตร์ของสมอง โดยนำศาสตร์ของสมองมาใช้และปรับให้
เหมาะสมกับเด็กแต่ละช่วงวัย จะสามารถทำให้การเรียนรู้เกิดขึ้นได้ง่าย
รวดเร็วมากยิ่งขึ้น และ 3) ศาสตร์ของการจัดการ ที่เรียกว่า Ecosystem
ซึ่งได้แก่การออกแบบเงื่อนไข กติกา ระเบียบ สภาพแวดล้อม

6. ปรับการประเมินผลหลัก เป็นการประเมินสมรรถนะ เพื่อให้
คิดเป็น ทำเป็น ลงมือทำจริงได้

7. เลือกทำบางเรื่องที่สำคัญก่อน ที่ส่งผลดีไปยังหลายเรื่องพร้อมกัน

ตัวอย่างของการดำเนินการด้วยวิธี Massively Scalable Process ที่เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม

โครงการ “No Homework” ที่มีผลต่อการเพิ่มระดับคะแนน O-net มีแนวคิดกระบวนการ คือ ทำอย่างไรให้ผู้เรียนทุกคนมีเวลาว่างเพียงพอในการทำความเข้าใจ สามารถทำแบบฝึกหัดได้ด้วยตนเองได้ สนับสนุนผู้เรียนด้วยการให้ตัวช่วยที่เหมาะสม และทำอย่างไรให้ผู้เรียนมีความสุข

กรณีศึกษา โรงเรียนบ้านดอนเงิน จังหวัดอุดรธานี ซึ่งผู้เรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2561 ได้คะแนนอันดับ 1 ของประเทศ ในขณะที่โรงเรียนมีครูผู้สอนเพียง 2 คนเท่านั้น โรงเรียนบ้านดอนเงินใช้ โครงการ No Homework เป็นการเปลี่ยนการบ้านให้เป็นการโรงเรียน มีการเรียนรู้ในลักษณะเพื่อนช่วยเพื่อนในทุกวัน วันละ 1 ชั่วโมง และมีการปรับใช้โครงการนี้ในกว่า 300 โรงเรียน ผลปรากฏว่ามีผลคะแนน O-net เพิ่มสูงขึ้นอย่างก้าวกระโดด

กระบวนการ No Homework ช่วยให้เป็นไปตามแนวคิด No Child Left Behind อย่างแท้จริง นักเรียนมีความสุขมากขึ้น รู้วิธีการเรียนรู้มากขึ้น มีเวลาทำกิจกรรมค้นพบตนเองมากขึ้น และมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนด้วยกัน และผู้ปกครองมากขึ้น เป็นต้น

66

เราควรทบทวน ให้มากขึ้นว่า
เรามียุทธศาสตร์ที่ชัดเจนแล้วหรือไม่
เป้าหมายเป็นอย่างไร การกำหนดกรอบระยะเวลา
แบบเดิมยังสามารถใช้ได้เพียงพอหรือไม่
เราสามารถบูรณาการนวัตกรรมทางการศึกษา
มาใช้ได้อย่างไรบ้าง โครงการต่าง ๆ
ไปถึงผู้เรียนโดยตรงหรือไม่
เพื่อช่วยกันแก้ไขปัญหาดังกล่าว

99

สรุป

ข้อเสนอที่ได้จากการประชุม

มี 6 ประเด็นสำคัญ

1. หลักสูตร

สิ่งที่จะทำให้การศึกษามีคุณภาพได้ คือ หลักสูตร แม้กระทรวงศึกษาธิการจะพยายามปรับเปลี่ยนหลักสูตร แต่ความเป็นจริงเนื้อหาหลักสูตรยังคงเป็นแบบเดิมแค่เปลี่ยนชื่อเรียกใหม่ หลักสูตรมีเนื้อหาอัดแน่นจนเกินไป ทำให้ผู้เรียนมีความเครียดสูง ประกอบกับพฤติกรรมของเด็กยุคใหม่ที่เปลี่ยนไปตามยุคสมัย หลักสูตรจึงควรเป็นหลักสูตรที่ทันสมัยทันต่อการเปลี่ยนแปลง ตอบโจทย์ความต้องการของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้และสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ในชีวิตจริงได้ เป็นหลักสูตรที่รองรับอาชีพใหม่ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และต้องสร้างให้เด็กมีเป้าหมายในชีวิต รู้จักคิดวิเคราะห์ เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติมากกว่าการนั่งเรียนทฤษฎี เนื่องจากสมรรถนะหรือทักษะไม่อาจเกิดขึ้นได้จากการรับความรู้เพียงอย่างเดียว แต่เกิดจากการลงมือทำ ในส่วนของหลักสูตรสถานศึกษาหรือหลักสูตรเพื่ออาชีพ สถานศึกษาควรพิจารณาตามความต้องการของผู้เรียน ชุมชนรอบโรงเรียน และบริบทของพื้นที่

หลักสูตรของมหาวิทยาลัยจะต้องตอบโจทย์เรียนจบแล้วมีงานทำ อาจไม่จำเป็นต้องเรียนถึง 4 ปี เพราะปรัชญาการศึกษาและหลักสูตรยุคใหม่จะต้องเปลี่ยนเป็น “เรียนเร็ว เรียนตรง จบเร็ว” และ “ทำได้ มีกิน อยู่รอด”

2. ครอบครัว

นอกจากครูและสถานศึกษาแล้ว ครอบครัว พ่อแม่ ผู้ปกครอง ยังมีบทบาทสำคัญในการเป็นต้นแบบหรือตัวอย่างที่ดีในการใช้ชีวิตให้แก่บุตรหลาน หากครอบครัวมีพฤติกรรมไม่เหมาะสม อาจเป็นซึ่งสาเหตุของการเลียนแบบพฤติกรรมและเกิดพัฒนาการด้านลบขึ้นกับเด็ก

3. ฐานข้อมูลสุขภาพและการศึกษาของผู้เรียน

ปัญหาฐานข้อมูลของเด็กตั้งแต่แรกเกิดจนได้รับการศึกษาไม่เชื่อมโยงกัน จึงทำให้การพัฒนาเด็กทำได้ยาก เนื่องจากสุขภาพมีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้ของเด็ก หากเด็กมีสุขภาพดีก็จะช่วยเสริมให้การศึกษามีประสิทธิภาพขึ้นได้ ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรทำงานแบบบูรณาการและจัดทำฐานข้อมูลดังกล่าวเพื่อช่วยเสริมสร้างและพัฒนาการศึกษาให้สามารถก้าวกระโดดได้

4. ครูผู้สอน

ครูขาดประสบการณ์ในการสอน ไม่มีเทคนิคหรือความรู้ในการดึงดูดให้ผู้เรียนอยากเรียนรู้ ขาดการตั้งคำถามปลายเปิด ดังนั้น การผลิตครูควรให้ความสำคัญกับกระบวนการฝึกสอนในสถานการณ์จริงให้มากขึ้น เพื่อให้ครูเรียนรู้และมีประสบการณ์ ครูต้องมีวิธีการสอนที่เป็นเลิศ ทำผลงานผู้เรียนต้องเป็นเลิศ และอาจารย์ที่จะมาเป็นอาจารย์สาขาครู ต้องมีประสบการณ์การสอนจริงผ่านโรงเรียน ไม่นั่งสอนแต่ทฤษฎีในมหาวิทยาลัย ที่สำคัญอาจารย์ที่สอนนิสิตนักศึกษาเรียนครูต้องใช้เทคโนโลยีเป็น เก่งเทคโนโลยี และต้องพูดได้ 2 ภาษา

5. หน่วยงานต้นน้ำระดับนโยบาย

กระทรวงศึกษาธิการถือเป็นหน่วยงานสำคัญที่จะช่วยให้โรงเรียนเกิดนวัตกรรมได้ ดังนั้น กระทรวงศึกษาธิการควรเปิดพื้นที่ให้โรงเรียนมีอิสระในการบริหารจัดการด้านต่างๆ และนโยบายทางการศึกษาควรลดลำดับขั้นตอน เพื่อให้นโยบายถึงตัวเด็กได้เร็วขึ้น มีการเสนอให้ออกนโยบายเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีทักษะต่างๆ สามารถเรียนต่อด้านครู และสอบใบประกอบวิชาชีพครูได้ เพื่อให้ได้ครูที่มีความรู้ตรงสาย และลดปัญหาการขาดแคลนครู

6. ยุทธศาสตร์การศึกษา

ยุทธศาสตร์ด้านการศึกษาคควรมีการทบทวนในประเด็นความชัดเจน และครอบคลุม รวมทั้งเป้าหมาย กรอบระยะเวลาดำเนินการในแต่ละเรื่อง มีมากน้อยเพียงพอหรือไม่ ยุทธศาสตร์สามารถบูรณาการนวัตกรรมทางการศึกษาได้อย่างไร โครงการต่าง ๆ ลงไปถึงผู้เรียนโดยตรงหรือไม่ ต้องมีการทบทวนเพื่อหาแนวทางการแก้ไข เพื่อให้เกิดผลลัพธ์อย่างเป็นรูปธรรม และนำไปสู่การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ได้ตามเป้าหมายที่ประเทศกำหนดไว้

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

ดร.อำนาจ วิทยานุกูวดี

เลขาธิการสภาการศึกษา

ดร.อุษณีย์ ธโนศวรรย์

รองเลขาธิการสภาการศึกษา

นายสำเนา เนื้อทอง

ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการศึกษา
และพัฒนาการเรียนรู้

บรรณาธิการ

นางสาวกรกมล จึงสำราญ

นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ

สรุปและเรียบเรียง

นางฐิติวรดา แห้วเพชร

นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ

นางสาวสิริกานต์ แก้วคงทอง

นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ

หน่วยงานที่รับผิดชอบ

สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ

99/20 ถนนสุขุโขทัย เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10200

โทร 0 2668 7123 ต่อ 2519 โทรสาร 0 2243 1129

เว็บไซต์ <http://onec.go.th>